

WPROWADZENIE

Przedsiębiorstwa przemysłowe i usługowe podlegają ciągłym przemianom, które zachodzą pod wpływem zmian otoczenia oraz zmian uwarunkowań, w jakich podmioty te powstają oraz funkcjonują. Procesy kształtowania i działania przedsiębiorstw to ważny problem badawczy. Podejmowanie go wiąże się z koniecznością zapoznania się z literaturą przedmiotu oraz stosowanymi metodami i narzędziami badawczymi, jak również z próbą dostosowania ich do przyjętych celów badawczych.

Ważnym obszarem badań nad przedsiębiorstwami są korporacje. Badanie tych podmiotów powinno odbywać się w sposób uporządkowany, na podstawie sprawdzonych źródeł informacji. Jest to możliwe dzięki zastosowaniu kwestionariusza – narzędzia badawczego, które jest niezwykle pomocne zarówno podczas przygotowywania oraz przeprowadzania wywiadów pogłębionych w przedsiębiorstwach, jak i podczas porządkowania zdobytych informacji. W literaturze przedmiotu pojawiały się kwestionariusze i ankiety służące badaniu przedsiębiorstw podlegających przemianom w związku z ich transformacją, jednak prezentowane przez autorkę kwestionariusze służą do badania największych przedsiębiorstw, jakimi są korporacje, a także do badania ich filii i oddziałów (Kilar).

Przedsiębiorstwa są ważnym ogniwem gospodarki rynkowej. Innowacyjna działalność przedsiębiorstw przemysłowych jest jednym z najważniejszych warunków rozwoju społeczno-gospodarczego kraju. Jak przekonują autorzy, innowacje przyczyniają się do wzrostu wydajności pracy, wzrostu wartości dodanej i zysku, a w rezultacie – wzrostu poziomu wynagrodzeń. Zgodnie z tym założeniem na przykładzie Ukrainy udowodniono empirycznie istnienie bezpośredniego związku między innowacyjnością produktów a udziałem przemysłu w strukturze zatrudnienia w gospodarce (Ishchuk, Sozansky, Caputa).

Kolejnym podejmowanym zagadnieniem badawczym jest zarządzanie podmiotami gospodarki oraz różnymi jednostkami osadniczymi. Badania dotyczące innowacyjnego podejścia do zarządzania przedsiębiorstwem w warunkach niestabilności gospodarczej prowadzą do wniosku, że podejście to przyczynia się do poprawy efektywności zarządzania zasobami przedsiębiorstwa, poprawia interakcję z kontrahentami, a także stymuluje dalsze wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w produkcji (Britchenko).

Zarządzanie jednostkami osadniczymi, w tym miastami, niesie ze sobą wiele nowych wyzwań. Współczesne sposoby oraz efekty zarządzania polskimi miastami są związane z systemem dokumentów kształtujących politykę miejską oraz instrumentów władz lokalnych służących do zarządzania. Jak wynika z prezentowanych badań, działania władz lokalnych powinny być nakierowane z jednej strony na rozwiązywanie problemów wynikających z dotychczasowego rozwoju miast, a z drugiej – na stymulowanie ich przyszłego rozwoju (Brzosko-Sermak).

Efektywność zarządzania na poziomie wsi i związane z tym zagadnieniem pojęcie przedsiębiorczości wiejskiej odnotowują wzrost zainteresowania badaczy

tą problematyką. Wniosek ten potwierdza kwerenda literatury przedmiotu dostępnej w bazach Scopus i Web of Science, na podstawie której autorzy zaproponowali model przedsiębiorczości wiejskiej opartej na relacjach przedsiębiorca wiejski – miejsce. Narzędzie to, będące wciąż na etapie weryfikacji empirycznej, może stać się w przyszłości wzorem dla wskazania czynników determinujących rozwój przedsiębiorczości wiejskiej oraz zrozumienie mechanizmu jej funkcjonowania (Kulawiak, Rachwał).

Uzupełnieniem tematyki jednostek osadniczych są badania dotyczące relacji między różnymi czynnikami gospodarczymi a behawioralnymi postawami użytkowników przestrzeni miejskiej. Autorzy kolejnego artykułu wykazali przewagę postaw hedonistycznych i nawyków jako najważniejszych elementów relacji człowiek–przyroda. Z tego względu zarządzanie jednostkami, jakimi są miasta sportowe, staje się dużym wyzwaniem i ciekawym tematem badawczym. Wymaga bowiem zaangażowania w realizację licznych podmiotów, w tym przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych. W artykule przedstawiono również propozycję zastosowania modelu UTAUT2 oraz teorii ESG dla zidentyfikowania intencji użytkowników przestrzeni miejskiej, jakimi są turyści (Zhou, Zhang).

Problematyka funkcjonowania podmiotów w skali regionalnej została również podjęta w badaniach nad przebiegiem wojny w Ukrainie i związanymi z nią zniszczeniami. Autorzy wskazują na skalę zjawiska, skrupulatnie przedstawiając zebrane dane empiryczne. Ogromne zniszczenia kultury materialnej oraz cennych przyrodniczo obszarów to swoiste urbobójstwo (ang. *urbicide*) i ekobójstwo (ang. *ecocide*), które prowadzą do znacznego zubożenia terytoriów ukraińskich. Odbudowa utraconych zasobów stanowi już dziś wielkie wyzwanie dla władz państwa i poszczególnych regionów. Istotna jest również rola podmiotów wspierających odbudowę gospodarki kraju (Liubitseva, Buchko, Patrusheva, Kochetkova).

Zachęcamy Państwa do rozwijania prezentowanej problematyki badawczej i publikowania wyników swoich prac na łamach naszego czasopisma.

Wioletta Kilar, Monika Noviello